

COMSTECH Inter-Islamic Network
on Virtual Universities

Holding time: September, 2021

Georgia - Tbilisi

نمود عرفان در ادبیات منظوم معاصر ایران

خدیدجه صفری کندسری^{۳*}، حسین رحیم نیا نوکنده^۲

۱- استادیار گروه زبان و ادبیت فارسی دانشگاه پیام نور

۲- کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

چکیده

قدم زدن در کوچه باغ های عرفان به خصوص همراهی با آثار منظوم شاعران جدیدالسبک معاصر همچون سپهری، شفیعی کدکنی، هوشنگ ابتهاج، اخوان ثالث که با ورود به شعر نیمایی و نو و ایجاد انقلاب در شعر و شاعری، تابو شکنی ها در اشعار سنتی به نو نمودند و با جسارت بیانی و صور خیال خویش علاوه بر دگرذیسی در اشعار قدیم به جد رنگ و لعاب و نگاه عرفانی را در آثارشان تدوین نمودند. کالبدی جذاب و متفاوت که بایست ذائقه ها را تشنه به شنیدن کلامی فراتر از محتوای غنی نمایند که قبلها بسیار گفته اند و مخاطب زیاد شنیده اند. شاید ورود به این وادی که گوشه های سخت پسند مخاطب همواره آشنا با ضرب و تحریرهای اشعار عرفانی و نمادها و سنبلیله های آثار منظوم سنتی و کلاسیک شاعرانی قدر و تمام عیار همچون حضرت حافظ و مولانا و خیام بوده که به قولی برو بوم شعر و شاعری را روفته بودند، حال در این موقعیت میبایست حریف و پرچمدارانی پیشرو و مدعی پیدا می شد تا ضمن ادعا طلبی در برابر اوج قدرت شاعران قدیم چنته خود را پر پیمانان و پر محتوا نشان و علاوه بر دفاع از شعر نو که خود کودکی تازه متولد شده در برابر اشعار شاعران قوی و پر اقبال خراسانی، هندی، آذربایجانی همراه با صدها اشعار و شاعران پر ادعا میباشند استقلال خود را در شاعری و از همه مهمتر نفوذ عرفان در متن و محتوای منظوم خود را به رخ اشعار قدیم میکشاندند و مخاطب را منتظر به شنیدن جدیدترین فحوای کلامی خود. با مروری بر آثار و اشعار شاعران معاصر و مقایسه نفوذ عرفان در سبک و روح ادبیات و اشعار آنها به نوعی ترنم و حرارت جذبی در این نوع سروده ها دیده می شود که در جایگاه نخست خواستی و پرمخاطب است. می توان از شنیدن این اشعار همانند اشعار قدیم لذت برد و در لایه لایه های این ابیات عرفان و مضامین غنی در کنار حالی خوش و روحی صیقل شده پیدا نمود. در این مقاله ضمن برشمردن و نگاهی به عرفان در اشعار شاعران و تاریخچه مختصری از آن به نفوذ نماد های عرفانی در اشعار شاعران معاصر همچون سهراب سپهری، هوشنگ ابتهاج، مهدی اخوان ثالث که در اشعار و ابیات خود عرفان را به نگاه خود مدد گرفته اند بپردازیم.

واژگان کلیدی: عرفان، ادبیات منظوم، شعر نو، نماد، شاعران معاصر